

Pri hladnejšem vremenu se priporoča Strachill'ova grenčica iz zelenjave vzeti. Ista segreje prijetno truplo in prepreči prehlajenje.

morajo ta davek plačati, meščani pa se jim smejijo! Tako gospodari črna gospoda, ki ima vedno polno ljubezni do kmeta na jeziku...

Ne nabirajte zakladov... „Kronstädter Ztd.“ vpraša, kdo ima na Ogrskem največ zemljiške posesti in pride do sledečih števil: Nadškof v Granu ima 95.983 oralov zemlje, Erlauski nadškof 42.397 oralov, Kalocsaški nadškof 87.453, Neusolski nadškof 28.824, Csanadski nadškof 12.293, Raabski nadškof 18.877, Kašavski nadškof 9.037 oralov, nadaje škof v Groaswardenu 187.393 oralov, škof v Neutri 16.709, škof v Fünfkirchenu 26.550, škof v Rosenau 7.178, škof v Szatmarju 30.032, škof v Stuhlweissenburgu 7.656, škof v Jipsu 26.323, škof v Steinamangerju 7.414, škof v Waizu 27.582, škof v Vessprimu 65.618 in Siebenbürski škof 11.827 oralov zemlje. Skupaj imajo duhovniki na Ogrskem 2.232.574 oralov zemlje. In Kristus ni imel niti prostora, na katerem bi spočil trudno svojo glavo...

Učiteljski štrajk se pripravlja na Rumunskem. Vlada je namreč učiteljsko društvo razpustila. To je učitelje tako razburilo, da hočejo s štrajkom prileteti, ako bi se njih pritožbi ne ugodilo.

Mir v Mehiki. Tedne trajajoči krvavi boji v Mehiki so končani in je vlada z najhujšo strogostjo vse ustaše premagala.

Varujte živali!

Zima je prišla in trpljenje vboje živali je zopet veliko. Kdor ima človeško srce v prah, skušal bode nemi živali trpljenje olajšati. Ne pustite konj predolgo na cesti stati, pazite da je v hlevu vse v redu, ne pozabite dočnega psa in ne dajte mu plemenite vode, krmite tudi nežno ptico, ki trpi zdaj pomanjkanje.

Kmetu v prevdarek.

(Izvirni dopis).

Pisec teh vrtic ima velike prilike, v svojem nad 20 let trajajočem službovanju pri kreditnih zavodih, da je mnogo opazoval, kdo in kako denar pridobi, v katerih razmerah in pod katerimi pogoji se denar izposojuje itd.

Namreč teh vrtic ni, popisati na široko pota kredita. Dati hočem le par kratkih nasvetov, katere naj bi se vpoštevalo.

Slabz vinska trgavec (ki je deloma popolnoma izostala) na spodnjem Stajerskem in slaba poljaka žetev, nadalje pomanjkanje delavcev in poslov, sploh naraščajoča draginja vseh rabnih in življenjskih sredstev, — vse to je povzročilo pri nas veliko bedo in revščino. Vbogi kmet nima prav nič, kar bi zamogel v denar spraviti. Plačavati pa mora davke in doklade, obresti in življenjske potrebe.

Razvitek

aviatike.

Nasa slika kaže modele raznih letalnih strojev, ki so važni v razviku aviatike (letanja v zraku). V 90. letih bila je ta znanost le v otročjih čevljih. Vsi poskusi so bili brezuspešni. Prve večje uspehe dosegel je v letih 1894—96 nemški zrakoplovec Lilienthal, ki pa je l. 1896 smrtno ponesrečil. Njegove poletne je nadaljeval ameriški inženir Chanute. Prekosila sta ga pa brata Wright. Lansko leto se je zgradilo brezštevilno letalnih strojev; omenimo le Bleriot, ki je poletel čez kanal med Francosko in Anglijo, nadalje Henry Farman itd. Nemci imajo inženirja Grade, Avstrijci pa pilota Waschalowski. Tako napreduje aviatika z velikanskimi koraki, čeprav zahteva tudi mnogo smrtnih žtev.



Zahtevajte povsod „Štajerca“.

Kaj je posledica tega obupnega položaja? Posestniki, katerih lastnina je le malo obremenjena, si bodejo pametno morda še pomagali. Tega pa ne morejo gospodarsko slabi, ki so hujše zadolženi; — ti reveži gredo v svojem obupu k „rešitelju“, ki je pa po navadi le oduh. Ja, pripetili so se mi v praksi tudi slučajji, da so se tudi kredita vredni moške takim oduhom zaupali, na mesto da bi šli v pošteni denarni zavod.

Zakaj to? Ker to potem baje nikdo ne izvrši! Pri temu pa taki lahkovernež ne pomisli, da je padel v medvedov brol in da hiti z velikimi koraki proti svojemu gospodarskemu propadu. Oduške obresti in razne stvari, ki jih podari takšni kmet oduhu „za dobroto“, so grozovito veliki, — ali to ne izvrši nikdo!

Kmetje, ne udajte se, držite oči odprte! Zakaj imamo skoraj v vsakem mestu in večjem trgu javne šparkase, ki stojijo pod oblastveno kontrolo in ki dajejo prav rade osebnim kredit na pošteni način. Obrestna mera pri teh nesebičnih zavodih je vedno razumno mala, pogoji za povrnitev posojila so izborni in pri sprejemu posojila ni nobenih stroškov.

Pametni kmet se ne zaupa skritim oduhom, pa tudi ne takim posojilnicam, ki nimajo oblastvenega nadzorstva, temveč edino le poštenim šparkasam.

Dopisi.

Podvinca pri Ptuj. Dober lovec v občini Podvinca, znani veleposesnik Tinček, cenitelj, občinski klerikalne posojilnice v Ptuj in Bog zna kaj še drugega, da ne pozabim najemnik lova, katerega je istrgal iz pravičnih rok leta 1898 v znesku pri okrajnem glavarstvu za 145 gl. in ker se Tinčeku ni ljubilo lova držati in ne zna zajcov streljati odda lov? Tinček, v tem času predtočnik, je z svojo bistro glavo istihljal takele: najbolje za mene, pokličem svoje kompaniste skupaj in jim predložim svoje načrt; znate moji ljubi odborniki, jaz Tinček najemnik lova nisem lova dražje prodal, kakor za 110 gl. in 35 gl. pustite meni v prid. Seveda odborniki, kaveri niso imeli pojma, kako svita buča je Tinčeka, mi v besedi dovolijo, ker en dei odbornikov ni znal pisati. Naš Tinček si dovoli v glavni denarni knjigi zabeležiti „leta 1899 prejel za lov 110 gl.“, sedaj pa Tinček ni več smel gl. v knjigi zapisati; leta 1900. si kar dovoli „znesek po 200/20 kron prijel za lovino“; dalje leta 1901, 1902, 1903, znesek po 220 kron. Čudno kaj naš Tinček vasko leto hoče imeti „Schussgeld“, pa nič streljati; mogoče je ta denar potreboval za podplate, katere je raztrgal, ker je agitiral dve leti za občinski stolec, da bi spet dosegel „Schussgeld“, katerega je

sam dosedaj za svoje lastne potrebe porabil. Tinček, mi tebe vprašamo, „daj odgovor za svoje delovanje na stolcu županstva“. Sili deloval, kakor si prisegel, v prid občine in blagor domovine? Ne!!! Ampak za lasten dobiček! Ako treba dobi čista pojasnila očitno vsemu svetu.

Opazovalec.

Polenšk. V prvih listih smo čitali nekeke otroče pavke na našega okrajnega načelnika g. Orniga, češ da je naša nova cesta pokvarjena in slaba in bogve kaj še vse! Tisti tepec, ki je te pavke napisal, pač niti ne ve, kaj je cesta in kako se jo dela. Mi le izjavimo, da smo vrlenu načelniku g. Ornigu jako hvaležni, da nam je pomagal. Drugi okrajji bi si čestitali, ako bi imeli takega načelnika. Pri nas sramotijo politični frkolini najboljše moške. Mi smo s ceno jako zadovoljni in kdor jo pozna, nam bode pritril! V ostalem pa naj prvaki listi pisarijo, kar hočejo, mi jih ne poslušamo! Bog nam sedanjim okrajni zastop z načelnikom Ornigom ohrani!

Prvaško gospodarstvo.

V zadnji številki smo popisali velikanski združni škandal, ki se je pripetil odnomo razknil v Ljubljani. Slovensko-narodna zadruga „Agro-Merkur“, ki se je ustanovila edino iz tega namena, da bi se na ta način zamoglo bojkotirati nemška in napredna podjetja, napovedala je konkurz. Ta konkurz pa je dokaz, na kako brezvestni način skušajo slovenski voditelji lahkoverno ljudstvo v svoje mreže navesti. Voditelj „Agro-Merkurja“, dr. Žerjav, je postal v pravem času bolan in je odpotoval v Egipt. Doma pa poka na vseh straneh... Očitno in brez sramote zapravlja slovenski voditelji denar slovenskega ljudstva, katerega so izrabili v narodnjaško hujskarijo. Konkurz slovenskega podjetja „Agro-Merkur“ pa sicer pri tej zadevi ni glavna stvar. Izkazalo se je namreč, da je vse slovensko združništvo na psu! Izkazalo se je, da je n. p. „Zveza slovenskih zadrug“ pri kateri je tudi mnogo posojilnic na Stajerskem in Korškem, naravnost škandalozno zanemarjena, da delajo tukaj slovenski prvaki kakor svinja s čteljo, da meče par slovenskih hujskačev denar lahkovernega slovenskega ljudstva naravnost skozi okno! Velikanski klerikalni polom na Korškem, pri katerem se je kmetom več milijonov kron denarja pokradlo, in konkurz „Agro-Merkurja“ z vsemi posledicami sta si ednako vredna!

Prvaški listi seveda molčijo ali pa tajijo. Ali to jim ne pomaga. Prvaška „Zveza slovenskih zadrug“ je hotela konkurz „Agro-Merkurja“ kar na tihem opraviti — oblast je poslegla vmes! In oblast je pritisnila tej „Zvezi slovenskih zadrug“ pečat sramote na čelo!

Po našem mnenju sta „Zveza slovenskih zadrug“ in bankrot „Agro-Merkur“ pravzaprav eno in isto podjetje. Zdaj pa hoče biti „Zveza“ ožkrat upnik kreditorja! Pametni ljudje bodejo takoj razumeli, koliko je ura bila... Najbolj zanimivo je, kako sodi oblast o knjigovodstvu „Zveze slovenskih zadrug“. Knjigovodstvo je pri denarnem podjetju glavna stvar. V nekem odloku pa pravi konkurzno sodišče dobesedno tako-le:

... Dne 15. novembra 1910 se je v pogledalo v knjige „Zveze slovenskih zadrug“. Pri temu se je približilo, da je v glavni knjigi III „Zveze slovenskih zadrug“ z dne 200.352 K vpisanih, potem pa prečrtani in zgoraj številka 195.409 K vpisana Na strani 103 je številka 698 K s sviničnikom, na strani 104 pa celo osem točk s črno tinto prečrtanih. Nadalje konča konto „Agro-Merkurja“ na strani 103, potem prične pa sopo na strani 104; na strani 105 sploh ni nobene vlnitjbe; na strani 106 pa nobenega prenosa.

Takšne niso knjige kakšnega branjevca, ki je 3 leta v prvi razred ljudske šole hodil, — ne, takšne so knjige enega največjih denarnih podjetij slovenskih narodnjakov. Po našem mnenju spadajo voditelji „Zveze slovenskih zadrug“ že zaradi tega v kriminal! Sicer pravi ces. kralj, oblast z ozirom na to čedno prvaško-narodno knjigovodstvo še sledeče:

„Iz tajne knjige, o kateri niti predsednik zadruge ničesar vedel ni, se je dognalo, da so vknjižbe v znesku 100.000 K pretrgane in se nadaljujejo na straneh 153, 35 do 45 itd ter končajo na strani 53. Potem se te vknjižbe nadaljujejo na letakih (lose Blätter), na papirju, ki je iz druge knjige iztrgan. V dotični knjigi, na katere se je te pole izrgalo, prilepilo se je druge pole papirja. In tudi na teh polah je sedem točk prečrtanih.“ itd. itd.

Tako delajo slovenski prvaki s svojimi trgovskimi knjigami! Tako se dela v tistih denarnih zavodih slovenskih narodnjakov, ki nimajo oblastnega nadzorstva.

Naravnost sramotne razmere je še omenjeni odlok ces. kr. oblasti razkril. „Zveza slovenskih zadrug“ niti dokazati ne more, da ji je bankrotni „Agro-Merkur“ kaj dolžen. Na vse mogoče načine se je „manipuliralo“, tako da se le čudimo, da tega doslej nikdo odkril ni! Ne vemo, kako bo ta za vse slovensko združništvo velevažna in grozovito sramotna zadeva končala. Na vsak način pa bodejo še večji škandali na dan prišli!

Doživeli smo gorostasne polome slovenskih „konzumov“. In rekli smo, da je teh polomov dvoje krivo: prvi pomanjkanje potrebe teh „konzumov“, drugi pa brezvestnost in nezmožnost njih voditeljev. V par letih so slovenski prvaki na žaloigro s „konzumi“ pozabili. Prišlo pa je do poloma na Koroškem, pri katerem so tudi slovenski kmetijski groši udeleženi. Prišlo je do škandalov pri raznih slovenskih posojilnicah (v Šoštanju, Celju, Ormožu itd.). In tako gre naprej... **Kadar imajo slovenski narodnjaki tuji slovenski ljudski denar v rokah, takrat so brezvestni in lahkomišelní do skrajnosti.** Kdor hoče torej svoj prihranjeni denar na zanesljivi način izgubiti, ta naj ga vloži v — slovenske posojilnice...

Ogenj!!

Pri vsaki hiši je treba užgalice. Kupujte in zahtevajte po vseh trgovinah „Štajerske užgalice“. Glavna zaloga: firma brata Slavitsch v Ptuj.

Bolana kraljica.

Naša slika kaže priljubljeno belgijsko kraljico Elizabeto, ki je prišla po smrti kralja Leopolda na prestol in je šele pred kratkim svoj nastopni obisk pri našem cesarju napravila. Kraljica Elizabeta je namreč težko



Königin Elisabeth
v Belgien

obožala in je celo njeno življenje „bilo v nevarnosti. Zdravniki zdaj trdijo, da se ji je na bolje obrnilo. Elizabeta je hčerka bavarskega vojvode Karla Teodor in je danes 35 let stara ter ima 4 otrok. Upati je, da okreva.

Schicht Stearin-sveče LEDA

najfinjša vseh mark! Apartni, elegantni zavoj!

Ne rečejo!
Ne dišijo!

Ne kadijo!
Ne delajo saj!

Gorijo s svetlim, mirnim plamenom. 872

Novice.

Kje so patrioti? Opetovano že smo dokazali, kako veleizdajalske in protiaustrijske smeri zastopa slovensko narodno časopisje. Vkljub najočitnejšim dokazilom so prvaki vedno tajili in se delali za izvrstne avstrijske patriote. No, septembra leta 1908 niso tega svojega patriotizma kazali. Takrat so tulili „živio Srbijo“ in sezigali cesarske zastave. Pljuvali so na avstrijske vojaške in metali nanje kamenje, tako da so morali ti naposled streljati. Pri temu sta bila dva mlada zapeljana fantiča ustreljena. Nesreča je huda in jo je obžalovati; ali kdo je bil kriv? Ko bi prvaki skoraj celi teden svoje nesramne gonje ne uganjali, bi tudi ne bi prišlo do izgrediv. Smešno pa je, ako se ustreljena dva fanta elavi zdaj za „narodna junaka“, ki sta baje „padla v boju za slovenstvo“. Gola resnica je, da sta bila ustreljena v tisti gneči, ki je na c. kr. vojaške kamenje metala. To nima s „narodnostjo“ in s „slovenstvom“ prav nič opraviti... No, prvaki potrebujejo nekako agitacijsko sredstvo. Zato zdaj že več kot dve leti trobijo pesen o narodnjakem „junaštvu“ ustreljenih mladičev. Namesto da bi se prvaki sramovali, da so fantiče v smrt nabujskali, razširjajo gonjo naprej. Tako so pričeli nabirati denar, da bi ustreljenima postavili spomenik. Tudi slovenski c. kr. državni uradniki so v ta namen denar prispevali in nabirali. No, vlada je bila vendar tako pogumna, da je prepovedala, ta spomenik s izizvalnim napisom postaviti. Na celim svetu bi vsaka vlada enako nastopala. Kajti to vendar ne gre, da bi se na avstrijskih tleh proslavljalo ljudi, ki so bili od avstrijskih vojakov valed pouličnega upora ustreljeni. To ne gre, da bi se na spomenikih proslavljalo zločin ustaje in veleizdaje! Prvakom pa je ta prepoved zopet dala priložnost za hojkanje. In nakrat je sprožil nekdo v „narodnem“ časopisju modro misel, da naj se dotični spomenik v — Belgradu postavi! Človek se za glavo prime in se vpraša; ako so slovenski narodnjaki že v resnici protiaustrijskega mišljenja, zakaj so potem še tako grozovito neumni, da svojega veleizdajstva niti skrivati ne znajo?! Vsak otrok vendar ve, da bi bil slovenski spomenik v Belgradu le nekako zbirališče za protiaustrijske demonstracije. Prvi in zadnji klic pri temu spomeniku bi bil: Proč z Avstrijo! To je gotovo!... Po našem mnenju bi bil skrajni čas, da bi vlada enkrat ljubljanskim arhifilom jerke postrigla. Saj so ti hujšaki večidel le poulični postopači, katerih se pošteno ljudstvo itak izogiba. Metljo sem in pomesti smeti!

Vozne olajšave za deloiskajoče delavce. Železnično ministerstvo je sprejelo določila, ki nameravajo delavcem, kateri so po od železnice priznanem deloposredovalnem uradu dobili delo, priznati polovico vozne cene v III. razredu osebnih in mešanih vlakov pri vožnjah v oddaljenosti nad 50 km. Kot javni ali občekristni deloposredovalni uradi v zmislu navedene tarifne postavke, katerim se priznava pravica izdajati izkaze v zahtevo navedene olajšave, se upoštevajo naslednji: a) Vsi javni, to je od javnopravnih korporacij urejeni in opravljeni deloposredovalni uradi, torej posebno oni, katere vzdržujejo dežela, okraj, občina, trgovska in obrtniška zbornica, obrtna zadruga, obrtnozadružna zveza, rudniška zadruga ali kmetijska zadruga. b) Vsi drugi občekristni, to je deloposredovalni uradi, kateri ne iščejo zasluzka, posebno deloposredovalni uradi, katere vzdržujejo kmetijske družbe, deloposredovalna društva, dobrodela društva, delodajalska in delavska strokovna društva, oni strokovnih društev v kolikor se v večjem obsegu pečajo s posredovanjem dela in tako obenem nastrezajo potrebščini celotne obrtniške panoge. Deloposredovalni uradi, kateri hočejo dobiti od

železnice to priznanje, se imajo tozadevno potom dotičnega deželnega oblastva (rudarskega glavarstva) z opremljeno prošnjo obrniti do ravnateljstva one državne železnice, v koje okolišč se nahaja sedež dotičnega posredovalnega urada.

Mohorjeva družba je neka tercijska organizacija, ki so jo politični duhovniki v ta namen ustanovili, da bi slovensko ljudstvo še bolj ponumili. In z znanim klerikalnim nasiljem so dobili 85.789 oseb in so vzeli tej množici v preteklem letu že 219.000 iz žepa. Za svoj krvavo zaslužni denar pa dobijo obžalovanja vredni Mahorjani nekaj starih molitvenikov, jokavih povesti in koledar. Zanimivo je, da se dela Mohorjeva družba vedno za nepolitično. V resnici pa je zlasti v zadnjem času pričela širiti znano panslaviistično gonjo. Značilno je n. p. da prinaša v sedanjem svojem koledarju sliko župana Miklavčiča na Blatu. Ta zasloveli „junak“ napravil je namreč na celovškem kolodvoru nesramne škandale, zalaz so ga policaji vtaknili pod ključ. In zdaj ga imajo Mahorjani za nekakega svetnika! Tudi slika pokojnega pesnika in kaplana dr. Medveda prinašajo. V življenju so pa duhovniški „sobrat“ tega moža napadali in blatili, kakor pesnika Gregorčiča. V vsakem članku Mohorjevega koledarja diha strupeno sovražstvo proti Nemcem. Čudno je valed tega, da je pokrovitelj Mohorjeve družbe nemški knezskošof dr. Kahn! Zakaj ni ljubljanski knezskošof dr. Jeglič kot rojen Slovenec pokrovitelj? Pač zato, da se tudi nemške duhovnike prišli v agitacijo za „Mohorjevo družbo“!... Pravi izraz politične nestrpnosti duhovščine je ta pobožna „Mohorjeva družba“. V odboru sedijo sledeči duhovniki: šk. kancelar Vidovič, katehet Hutter, monsignore Pudgor, prof. Apih, prefekt dr. Cukala, kaplan dr. Ehrlich, profesor dr. Sket, spovednik uršulink Zeichen in — znani hujšak advokat dr. Brejc. Takšna je torej ta „pobožna“ in „nepolitična“ „Mohorjeva družba“. In revno slovensko ljudstvo ji znosi vsako leto skoraj ¼ milijona kron skupaj.

Dobre srce pa imajo slovensko-narodni voditelji, — to ve danes že vsak abecedar. Koliko kmetov je že obogatelo iz samih denarjev, ki so jih porazdelili slovenski voditelji!... Zadnjič je bilo v „Slovenskem narodu“ čitati, da je bivši ljubljanski župan Ivan Hribar „v narodne namene“ 500 kron daroval. Vsi listi so bili polni same hvala in nekateri slovenski narodnjaki so imeli tudi polne hlače od semega navdušenja. Ali zdaj se je izvedelo, da se je dotičnih 500 K porabilo za tiskovne troške neke knjižice, ki se je tiskala v nemškem jeziku, da bi od cesarja nepotrjenega Hribarja v javnosti oprala. Tako izgleda velikodušnost slovenskih voditeljev. Vkljub svoji narodni zagriženosti izdajajo nemške knjižice. In Ivan Hribar plačuje te knjižice, ker kujejo NJEGA v deveta nebasa.

Iz Spodnje-Stajerskega.

„Grešnik, trdi grešnik si, ljubi „Štajerc“, — tako je rekel zadnjič naš prijatelj Tebničmar; potem je zalaputnil vrata in se vadel na uredniški koš. Vzel je kos cigare in pihnil dim pod nos našega ponižnega urednika, ki še ni nobene vodice skasil. — „Veš kaj, Tebničmar“, je rekel urednik, „jaz imam mnogo dela; kaj ko bi me zdaj pri miru pustil in bi se zvečer sešla?“ — „Dobro“, pravi Tebničmar; „kje pa? Jaz zahajam le v narodnih oštarijah. Ali greva k Slavinecu?“ — „Ne, ta je tudi agent in preje, ko bi mislil, bi te zavaroval. Potem bi bil zavarovan in bi moral plačati. Kajti „früh-runga“ je vrag!“ — „Pa vino ima dobro; ne-kateri pravijo, da ni nič vode zraven. Bog že ve! Odkar Nemci več k Slavinecu ne hodijo, ima vino vse drugačno farbo. Drava ni daleč, ali Slavinec pravi, da Drava v njegovo klet ne pride.“ — „Ti znaš lepo peti, ali k Slavinecu ne grem. On pije več kot njegovi gosti.“ — Tebničmar se je malo zamislil; potem pa je rekel: „Pa pojdiva k Mahorčič!“ — Naš urednik je vstal in rekel: „Veš kaj, Tebničmar, Mahorčič je fejest dečko in poleg tega je oženjen in poleg tega nosi njegova žena hlače in poleg tega ima Mahorčič to napako, da ne sliši in ne vidi nič. Ako hazardirajo pri eni mizi, potem sedi Mahorčič pri drugi mizi in ne vidi nič. Možu bomo speglje kupili, da opazi špilavce. Niti toliko ne vidi, da bi krčmarske postave poznal.